

УПУСТВО ЗА ИЗРАДУ МАСТЕР РАДА

ФАКУЛТЕТ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА И СПОРТА

2023.

САДРЖАЈ

УВОД.....	2
1. ПРИЈАВА ТЕМЕ МАСТЕР РАДА.....	3
1.1 Протокол за пријаву теме мастер рада	3
2. МЕТОДОЛОШКА СТРУКТУРА ЗА ИЗРАДУ МАСТЕР РАДА.....	4
2.1 Оригинално истраживање	4
2.2 Прегледно истраживање	5
3. ОСНОВНА УПУСТВА ЗА ПИСАЊЕ МАСТЕР РАДА.....	6
3.1 Стил и форма писања.....	6
3.2 Обим рада.....	7
4. ПЛАГИЈАРИЗАМ.....	8
5. ПОСТУПАК ОДБРАНЕ МАСТЕР РАДА	9

УВОД

Мастер рад је опширније писан рад у којем се обрађују одабране теме. Пише се на завршетку мастер студија, а брани се након испуњавања услова. Свих наставних обавеза током студирања: положених испита, написаних и оцјењених семинарских радова и др.

Израда и писање завршног мастер рада пружа студенту прилику да развије своје академске способности, примјеном одговарајућих метода унаприједи знање у одабраној тематској области. Рад укључује формулисање, анализу једног или више истраживачких питања, примјену метода током извођења истраживања, интерпретацију, дискусију и доношење закључака и препорука које из њих проистичу. Одређени дио истраживања мора да буде оригиналан, без обзира да ли се ради о сопственом раду или интерпретацији налаза других. По форми и квалитету рад мора бити написан тако да задовољи критеријуме публикавања у часописима са рецензијом који се цитирају у престижним индекс базама или часописима који су на листи Министарства науке и технологије Републике Српске из области здравствено рехабилитационих наука.

Тема завршног рада се обрађује прикупљањем, обрадом и презентацијом научних и стручних знања из литературе релевантних за тему рада, као и рјешавањем конкретне проблема примјеном стеченог знања кроз научна истраживања.

Завршни мастер рад, зависно од извора информација и података које су у њему наведене, може бити:

1. **оригинално истраживање** са стандардним елементима научног истраживања или прикупљени за потребе истраживачког пројекта,
2. **прегледно истраживање**, са критичком анализом, оцјеном и синтезом досадашњих истраживања (systematic review).

Оригинално истраживање са стандардним елементима научног истраживања или прикупљени за потребе истраживачког пројекта (systematic review) је врста рада гдје су основни подаци и њихове анализе које се прикупљају за потребе мастер рада овог студијског програма коришћењем различитих научних метода (анкета, интервју, посматрање, тестирање, и друго). Добијени подаци се анализирају, дискутују и упоређују са подацима из секундарних извора (које је прикупио и анализирао неко други).

Прегледно истраживање са критичком анализом, оцјеном и синтезом досадашњих истраживања (systematic review) је врста рада која се базира на анализи одређеног питања из области и на основу тих синтеза и нових података даје се анализа постојећег стања. Презентује се и дискутује различито мишљење прикупљено из литературе која се користила. Један дио рада може бити и студија случаја. Студент самостлно обрађује неки сложенији проблем из подручја одређене струке, укључујући и истраживање шире области на коју се тема односи.

1. ПРИЈАВА ТЕМЕ МАСТЕР РАДА

Пријава теме мастер рада договара се са ментором завршног рада. Ментор може да буде сваки наставник који је учествовао у реализацији насатве на студијском програму, у наставно-научном звању доцента, ванредног или редовног професора.

1.1 Протокол за пријаву теме мастер рада

1. Ради обезбјеђења високог квалитета студија, кандидати су у обавезу да прије пријаве теме публикују најмање један научни или стучни рад у релевантним научним часописима, те да је рад уско везан са темом потенцијалног мастер рада. На Наставно-научном вијећу једногласно је усвојено да Кандидат мора бити носилац рада.
2. Након публикованог научног или стучног рада, врши се пријава теме мастер рада у студентској служби факултета, са списка одобрених тема¹, на прописаном обрасцу (Прилог 1.) чији изглед је прописало Наставно-научно вијеће факултета
3. Уз попуњену пријаву, Кандидат потписује предвиђени документ "Академска честитост" (Прилог 2.) на основу које гарантује оригиналност писања мастер рада са свим пратећим садржајима како налаже методолошка структура за писање радова.

¹Теме мастер рада усваја Наставно-научно вијеће Факултета физичког васпитања и спорта Универзитета у Источном Сарајеву. Преглед и избор доступних тема се врши код особе која је задужена за координацију на другом циклусу студија.

2. МЕТОДОЛОШКА СТРУКТУРА ЗА ИЗРАДУ МАСТЕР РАДА

2.1 Оригинално истраживање

Оригинално истраживање је процес којим научници или истраживачи примењују систематичан приступ за прозводњу нових знања, разумјевање или откривање нових чињеница, законитости или принципа у одређеној области. Оригинално истраживање укључује формулисање истраживачког питања или хипотезе, прикупљање и анализу података, истраживачке методе и примјену одговарајућих статистичких или аналитичких техника. Циљ оригиналног истраживања је да се допринесе научном напретку и унаприједи разумјевање у оквиру одређене области.

Садржај оригиналног истраживања састоји се из сљедећих поглавља:

1. УВОД
2. ДОСАДАШЊА ИСТРАЖИВАЊА
3. ПРЕДМЕТ И ПРОБЛЕМ ИСТРАЖИВАЊА
 - 3.1 Предмет истраживања
 - 3.2 Проблем истраживања
4. ЦИЉ И ЗАДАЦИ ИСТРАЖИВАЊА
 - 4.1 Циљ истраживања
 - 4.2 Задаци истраживања
5. ХИПОТЕЗЕ
6. МЕТОД ИСТРАЖИВАЊА
 - 6.1 Узорак испитаника
 - 6.2 Узорак мјерних инструмената
 - 6.3 Опис мјерних инструмената
 - 6.4 Статистичка обрада података
7. РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА
8. ДИСКУСИЈА
9. ЗАКЉУЧАК
10. ЗНАЧАЈ ИСТРАЖИВАЊА
ЛИТЕРАТУРА (у складу са АПА стандардом)²

При изради оригиналног истраживања, од велике важности је поштовање методолошких правила и научних стандарда. Пажњу је потребно усмјерити на сљедеће аспекте:

Јасно формулисати истраживачко питање или хипотезу коју треба испитати; Прецизно прикупити и анализирати релевантне податке и евиденције; Примјенити адекватне истраживачке методе и дизајн, који је усаглашен са циљевима истраживања; Поштовати етичке стандарде и прописе у вези са заштитом приватности, сагласности с учесницима и добром истраживачком праксом.

²[chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.isu.edu/media/libraries/student-success/tutoring/handouts-writing/using-sources/APA7-Style.pdf](https://www.isu.edu/media/libraries/student-success/tutoring/handouts-writing/using-sources/APA7-Style.pdf)

2.2 Прегледно истраживање

Прегледно истраживање (systematic review) је истраживање које сажима и сумира резултате већ постојећих научних истраживања на одређену тему. Овај тип рада обично пружа преглед поља истраживања, анализира постојећу литературу и доноси закључке на основу представљених информација. Кључна карактеристика систематског прегледа је укључивање свих релевантних и доступних извора, укључујући научне часописе, конференције, докторске дисертације и друге изворе. Примењују се јасно дефинисани критеријуми за укључивање и искључивање студија, а примјењује се и таква анализа методологије и квалитета сваке студије која је укључена.

Садржај прегледног истраживања састоји се из следећих поглавља:

1. УВОД
2. МЕТОД ИСТРАЖИВАЊА
 - 2.1 Стратегија претраживања литературе и селекција радова
 - 2.2 Критеријуми за укључивање и искључивање радова у истраживање
 - 2.3 Шематски приказ прикупљања радова (у складу са *PRISMA Flow Diagram* дизајном)³
3. РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА
 - 3.1 Селекција радова
 - 3.2 Карактеристике истраживања
 - 3.3 Табеларни приказ прикупљених радова
4. ДИСКУСИЈА
5. ЗАКЉУЧАК
ЛИТЕРАТУРА (у складу са АПА стандардом)²

При изради прегледног истраживања, највећу пажњу треба обратити на следеће:

Важно је извршити прецизну и систематску претрагу релевантне литературе и правилно примјенити критеријуме за укључивање и искључивање студија, како би се осигурао широк узорак студија; Потребно је пазити на квалитет и методологију укључених студија, примјену стандардних метода за анализу података и изведене закључке. Затим је неопходно синтетисати резултате и извести објективне закључке на основу добијених налаза.

³<http://prismastatement.org/prismastatement/flowdiagram.aspx?AspxAutoDetectCookieSupport=1>

3. ОСНОВНА УПУСТВА ЗА ПИСАЊЕ МАСТЕР РАДА

3.1 Стил и форма писања

Радови се пишу српским књижевним језиком, ћирилицом или латиницом. Текст треба да буде правописно и граматички исправан, јасан и без штампарских грешака. Рад се пише на папиру формата А4 (210 x 297 mm) и штампа на бијелом папиру само са једне стране листа. Странаца не би требало да има више од 32 реда односно 1800-2000 знакова.

Насловна страница: Изглед дефинисан (Прилог 3.),

Маргине рада: Normal (Top 2,54 cm; Bottom 2.54 cm; Left 2.54 cm; Right 2.54 cm),

Врста фонта цјелокупног рада: Times New Roman,

Величина фонта поглавља: 14pt; UPPERCASE; **BOLD**,

Величина фонта подпоглавља: 12pt; Sentence case; **Bold**,

Остатак текста: 12pt; Sentence case; Normal; Line and Paragraph Spacing 1,5; First Line Indent 1.

Табеле и графикони: бројке и текст у графиконима, табелама и легендама могу да буду ситинији, али под условом да су јасно читљива (Препорука: 10 - 11pt).

- Сlike, графикони, табеле се нумеришу арапским бројевима редослиједом од почетка рада, Sentence case; **Bold**; *Italic*. (примјер: **Табела 1**. Структура спортиста по годинама старости).
- Сваки број у табели писати испод претходног, поштујући јединице. Приказ децималног броја са нулом испред писати: Правилно: .35 / Погрешно: 0.35
- Ознака статистичке значајности: Sig.
- Скраћенице мјерних јединица писати латиницом (m, cm, kg).

Остале смјернице:

- У раду се мора увијек означити када се преузимају туђи текстови, ставови, идеје и подаци. Цитати морају бити апсолутно тачни (користити исте ријечи и интерпункцију као у оригиналном раду) и морају бити обиљежени знацима навода. Цитирање може бити у тексту или у фус нотама. Ознака цитата не може бити у наслову или поднаслову рада.
- Референце треба да су ажуриране и потпуно тачне. Све цитате треба преузети из оригиналних извора, како би се обезбједила тачност у сваком детаљу. Све цитиране библиографске јединице (цитати) наведене у тексту морају да буду укључене у

списак литературе (референци) на крају рада и свака референца са тог списка мора да је цитирана у тексту.

- Попис литературе се врши у складу са писаним документом, тј. Према абecedном/азбучном редослиједу. Систем писања: АРА – American Psychological Association)² www.apastyle.org.

3.2 Обим рада

Обим мастер рада зависи од врсте и сложености проблема о којем се пише, а по правилу износи од 40 до 60 страница А4 формата (без садржаја, сажетка, пописа литературе, пописа слика, табела и прилога).

4. ПЛАГИЈАРИЗАМ

Плагирање је представљање туђих идеја или туђег рада, у цјелини или дијеловима, без навођења изворног ауторства или изворника, односно противзаконито присвајање туђих интелектуалних творевина и научних резултата и њихово приказивање као својих, а нарочито:

– дословно преузимање, као и копирање из електронских, штампаних или рукописних извора текста другог аутора, односно текста урађеног од стране професионалне агенције или другог лица за потребе аутора или трећих лица, са српског или страног језика, у дијеловима (без обзира на обим) или у цјелости, без навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обиљежавања преузетог дијела;

– препричавање или сажимање текста другог аутора, као и текста урађеног од стране професионалне агенције или другог лица за потребе аутора или трећих лица, из електронских, штампаних или рукописних извора, са српског или страног језика, у дијеловима (без обзира на обим) или у цјелости, без одговарајућег навођења имена аутора и извора из којег је текст преузет, као и без јасног обиљежавања препричаног дијела. Успутно навођење изворног аутора није довољно: аутор је дужан да обезбједи да се не створи погрешан утисак да су парафразирани реченице његова идеја;

– непрецизно цитирање, које не слиједи правила цитирања прихваћена у датој научној, односно стручној области;

– представљање идеја других аутора као својих, без одговарајућег навођења имена аутора, односно извора из кога је текст преузет.

*** Прије завршне предаје, сваки мастер рад пролази најстрожију контролу на плагијаризам, употребом специјализованог софтвера *iThenticate*.

Плагирање је строго кажњиво према Кодексу о академском интегритету Факултета физичког васпитања и спорта и Правилнику о студирању на другом циклусу студија УИС⁴.

⁴<chrome-extension://efaidnbmninnkpbpcjpcglclefindmkaj/https://www.ues.rs.ba/wpcontent/uploads/2018/07/Pravilnik-ostudiranju-na-drugom-ciklusu-studija.pdf>

5. ПОСТУПАК ОДБРАНЕ МАСТЕР РАДА

Поступак одбране мастер рада дефинисан је Правилником⁴ о студирању на другом циклусу. У складу са наведеним, редослијед је сљедећи:

1. Студент формира завршни рад у концепту са свим припадајућим дијеловима и предаје рад ментору (електронским путем + 1 примјерак/спирални повез). Ментор је дужан да прегледа концепт рада и врати га са коментаром најкасније у року од 15 радних дана од дана предаје рада,
2. Студент је дужан поступити према упутствима и примједбама ментора, извршити све потребне корекције и измјене на које му ментор укаже,
3. Кад ментор потврди да је рад коригован у складу са примједбама и задовољава завршну форму, кандидат се обавјештава о даљој процедури,
4. Студент подноси Захтјев за одбрану мастер рада и предаје 3 (три) штампана примјерка мастер рада у спиралном/меком повезу и електронску верзију рада,
5. Након подношења Захтјева и предаје одговарајућег броја примјерака рада, Наставно-научно вијеће факултета формира комисију за оцјену и одбрану мастер рада,
6. Након прегледа, комисија има могућност да предложи корекције или допуну рада у року од 15 дана од дана Одлуке о формирању комисије и примјерка завршног мастер рада,
7. Уколико рад нема допуна или је накнадно коригован, предсједник комисије сачињава извјештај о урађеном мастер раду кандидата,
8. Након сагласности комисије, кандидат је дужан предати студентској служби 5 (пет) примјерака коначне верзије мастер рада укорићених у тврди повез и коначну верзију рада у електронској форми (USB, CD),
9. Декан факултета заказује одбрану мастер рада. Подаци о кандидату и датуму одбране изложени су на сајту факултета,
10. Од одобрења коначне верзије рада од стране комисије до његове одбране мора проћи најмање 15 (петнаест) дана.

Одбрана мастер рада састоји се од усменог излагања резултата рада и образложења издвојених закључака, као и одговора на питања комисије и питања из публике у вези резултата рада и закључака.

Ако студент не задовољи на одбрани мастер рада, има право да затражи да му се одобри избор нове теме у оквиру истог или другог предмета. Мастер рад и одбрана оцјењују се јединственом оцјеном од 5 (пет) до 10 (десет). Оцјена се доноси већином гласова чланова комисије.

ПРИЛОГ 1. Образац за пријаву теме мастер рада

РЕПУБЛИКА СРПСКА
УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
ФАКУЛТЕТ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА И СПОРТА
Dekan: (057) 226 - 836; Faks: (057) 223 - 861
e-mail: dekanat@ffvis.ues.rs.ba
studentska.sluzba@ffvis.ues.rs.ba

REPUBLIC OF SRPSKA
UNIVERSITY OF EAST SARAJEVO
FACULTY OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORT
Dean: (057) 226 - 836; Fax: (057) 223 - 861
e-mail: dekanat@ffvis.ues.rs.ba
studentska.sluzba@ffvis.ues.rs.ba

ПРИЈАВА ЗАВРШНОГ – МАСТЕР РАДА

СТУДЕНТ (име, име једног родитеља, презиме)	
АДРЕСА И КОНТАКТ ТЕЛЕФОН	
БРОЈ ИНДЕКСА	
СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ	
ПРИЈЕДЛОГ ТЕМЕ МАСТЕР РАДА	
ПРИЈЕДЛОГ МЕНТОРА (звање, име и презиме)	Потпис ментора:
ДАТУМ ПРИЈАВЕ ТЕМЕ	
ТЕМА УСВОЈЕНА НА НАСТАВНО – НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ (попуњава Студентска служба)	
СВОЈЕРУЧНИ ПОТПИС СТУДЕНТА	

ПРИЛОГ

1. Биографија (у трећем лицу)
2. Објављен рад
3. Образложење теме:
 - Образложење назива рада;
 - Предмет истраживања
 - Хипотезе са образложењем;
 - Сврха и циљ истраживања
 - Методе које ће се примјенити
 - Садржај рада
 - Попис основне литературе
4. Изјава о академској честитости

ПРИЛОГ 2. Изјава о академској честитости

Име и презиме студента _____

Број индекса _____

Својим потписом гарантујем да ћу се у току студија, а нарочито у току израде мастер рада, у потпуности уздржати од плагирања, односно копирања туђих идеја и њиховог презентовања као сопствених, без одговарајућег признавања ауторства.

Разумијем да копирање туђих идеја може бити извршено из књига, часописа и података који могу бити представљени у табелама, дијаграмима, дизајну, плановима, фотографијама, филму, музици, формулама, вебсајтовима, компјутерским програмима и на други начин. Јасно ми је да плагијат такође укључује и представљање, употребу и дистрибуцију рада предавача или других студената као сопствених.

Свјестан сам да намјерним присвајањем идеја других и приказивањем као сопствених чиним повреде Закона о ауторском и сродним правима, као и других закона одговарајућих аката Универзитета у Источном Сарајеву.

У Источном Сарајеву,

Потпис студента

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ
ФАКУЛТЕТ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА И СПОРТА
(No Spacing, Times New Roman, 16pt, Center, Bold, UPPERCASE)

Име и Презиме

(Times New Roman, 16pt, Bold, Align Left, Capitalize Each Word)

МАСТЕР РАД

(Times New Roman, 16pt, Center, Bold, Italic, UPPERCASE)

НАСЛОВ МАСТЕР РАДА

(No Spacing, Times New Roman, 20pt, Center, Bold, UPPERCASE)

МЕНТОР:

(Times New Roman, 16pt, Bold,
Align Right, Capitalize Each Word)

Источно Сарајево, 2030. године

(Times New Roman, 16pt, Bold, Center, Capitalize Each Word)